

Splošne vesti

IZJAVA

V 36. številki »Narodne prosvete« je na uvodnem mestu objavljen članek: »Stav JUU povodom formiranja S. h. u. d.«. Pripominjam, da ta članek ni upravičen do svojega naslova, ker je bil sestavljen brez naše vednosti in objavljen brez našega pristanka.

Officialno stališče celotne JUU opredeljuje samo sklep upravnega odbora JUU v Beogradu z dne 9. in 10. februarja 1940., naše stališče pa je poleg tega izraženo še v izjavi predsednika sekcije, priobčeni v »Učiteljskem tovarišu« z dne 29. februarja 1940., in v »Narodni prosveti« z dne 7. marca 1940.

Jugoslovensko učiteljsko udruženje
— sekcija za dravsko banovino v Ljubljani
dne 9. marca 1940.

Predsednik: Tajnik:
Metod Kumelj s. r. Drago Supančič s. r.

— Za velikonočne počitnice izpade ena številka Učiteljskega tovariša. Prihodnja številka izide 28. marca.

— Velikonočne počitnice na vseh šolah dravske banovine bodo trajale od vstetega 21. marca do vstetega 27. marca. V sredo, 20. marca, bo še pouk, ki se bo spet pričel v četrtek, dne 28. marca.

Vabilo na
REDNO LETNO SKUPŠČINO ZADRUGE
»PEDAGOSKI TISK«

zadruga z omejenim jamstvom v Mariboru, ki se bo vršila na Veliki petek, dne 22. marca 1940., ob pol 10. uri v Reharjevi sobi Nabavljalne zadruge drž. Uslužbenec v Mariboru, Rotovski trg št. 1/1.

Dnevni red:

1. Otvoritev in konstituiranje skupščine.
2. Imenovanje zapisnika in izvolitev 2 overilcev zapisnika.

3. Poročila: a) upravnega odbora, b) nadzornega odbora.

4. Sklepanje o letnem sklepnem računu za poslovno leto 1939. in o porabi poslovnega prebitka.

5. Predlogi in pritožbe o poslovanju v preteklem letu.

6. Reševanje o razrešnici upravnemu in nadzornemu odboru za poslovanje v poslovnem letu 1939.

7. Zrebanje 2 članov upravnega in 1 člana nadzornega odbora ter po enega namestnika.

8. Volitve dveh članov upravnega in 1 člana nadzornega odbora ter po enega namestnika.

9. Določitve in slučajnosti.
Skupščina pravomočno sklepa, če je navzoča vsaj polovica vseh včlanjenih združnikov. Če bi skupščina ob napovedani uri ne bila sklepna, se vrši čez pol ure druga, ki veljavno sklepa ne glede na število združnikov.

Maribor - Zavrče, dne 8. marca 1940.

Upravni odbor.
— Praktični učiteljski izpiti bodo pred državnim izpitno komisijo v Mariboru v četrtek, 11. aprila.

— Vabilo na zborovanje vse državne in samoupravne uslužbenke, delavce ter upokojence, ki bo v nedeljo, 17. marca 1940., ob 10. uri dopoldne v dvorani Trgovskega doma v Ljubljani, Simon Gregorčičeva ulica. Dnevni red: 1. Naš gmojni položaj in draginja (referat). 2. Potreba ustanovitve zveze organizacij državnih in samoupravnih uslužbenec (referat). 3. Resolucija. Poudarimo s polnoštevilno udeležbo, da je rešitev našega gmojnega položaja neodložljiva. — Vsi na zborovanje! Banovinsko društvo državnih in samoupravnih upokojencev za dravsko banovino v Ljubljani. — Dravska sekcija udruženja zvanjnikov finančne kontrole, Ljubljana. — Društvo bano-

vinskih uslužbenec in upokojencev dravske banovine v Ljubljani. — Društvo sodnikov kraljevine Jugoslavije — sekcija Ljubljana. — Društvo sodnih izvršiteljev kraljevine Jugoslavije v Ljubljani. — Društvo upokojenega učiteljstva v dravski banovini. — Društvo žandarmerijskih upokojencev za Jugoslavijo s sedežem v Ljubljani. — Društvo železniških upokojencev v dravski banovini. — Jugoslovensko profesorsko društvo, ljubljanska sekcija. — Jugoslovensko učiteljsko udruženje, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. — Strokovno in humanitarno kulturno udruženje kurjačev državnih železnic in brodov kraljevine Jugoslavije, oblastna uprava Ljubljana. — Stručno udruženje mašinovoda drž. železnica i brodova kraljevine Jugoslavije, obl. uprava Ljubljana. — Udruženje davčnih uradnikov kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana. — Udruženje drž. činovnika računske struke kraljevine Jugoslavije, pododbor Ljubljana. — Udruženje poreskih izvršilcev kraljevine Jugoslavije, sekcija Ljubljana. — Udruženje poštnih, telegrafskih in telefonskih zvanjnikov in služiteljev kraljevine Jugoslavije, sekcija za dravsko banovino v Ljubljani. — Udruženje jugoslovanskih narodnih železničarjev in brodarjev, Ljubljana. — Udruženje nastavnika gimnastike. — Udruženje zemljiškoknjižnih činovnika kraljevine Jugoslavije v Zagrebu, sekcija Ljubljana. — Združenje gledaliških igralcev, sekcija Ljubljana. — Združenje učiteljstva meščanskih šol kralj. Jugoslavije, sekcija za dravsko banovino. — Združenje uradnikov PTT stroke kraljevine Jugoslavije, dravska sekcija, Ljubljana. — Zveza organizacij mestnih uslužbenec v Ljubljani. — Združenje železniških uradnikov kraljevine Jugoslavije, oblastna uprava Ljubljana.

— Slovo učiteljskih kandidatov - maturanov na ljubljanskem učiteljskem, Učiteljskišnici iz V. letnika se bodo poslovili od svojih gg. profesorjev, vadniških učiteljev in učiteljic, vadniške mladine, njihovih cenj. staršev in svojih tovarišev s Cankarjevo dramo: »Jakob Ruda«. Prireditve bo v šolski telovadnici na učiteljskem v soboto, dne 16. marca, ob 20. uri. Učiteljstvo vabljeno, da se prireditve udeleži!

— † Marija Severjeva. V Rogaški Slatini je dne 10. t. m. umrla v 79. letu starosti ga. Marija Severjeva, vdova po mornariškem nadkomisarju. Kmalu po preobratu je prodala svojo vilo v Rogaški Slatini učiteljsku, ki si je v kupljeni vili organiziralo svoj zdraviliški dom. Izgovorila si je kotiček do smrti, polna življenja in veselja do dela pa je upravljal dom do svoje smrti s toliko vnemo in vestnostjo, da si je med učiteljstvom naše banovine pa tudi tovarištvom ostalih predelov naše države pridobila obilo prijateljev. S svojimi gosti je občevala, kakor da so ji prišli ljubi otroci na obisk. Dasi tujega porekla, bila je med našim učiteljstvom povsem udmačena. V terek smo jo pokopali pri Sv. Trojici ob številni udeležbi zastopnikov Učiteljskega zdraviliškega doma, drugega učiteljstva in ostalega občinstva. Naj ji bo sladek počitek, mi ji ohranimo prijazen spomin.

POVERJENIKI

Mnogi poverjeniki zadruge »Pedagoški tisk« — Maribor« še niso poslali zadruzi naročilnice za Jurančičovo knjigo:

Srečanja z življenjem
in za Majhenovo knjigo:

Izvenšolsko delo.
Prosimo vse tovarišice in tovariše, da to nemudoma store, najkasneje pa do 20. marca 1940.

Obveščamo tudi vse tovarišice in tovariše, da smo na vsako šolo poslali književni oglas z naročilnico. Ob naročilu naj se poslužijo teh naročilnic in subskripcijske cene 12 din. Upravni odbor.

Stanovska organizacija JUU

Vabila

— JUU — SRESKO DRUŠTVO V DOL. LENDAVI bo zborovalo v soboto, 16. marca 1940., ob pol 10. uri v Črenševcih s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. Spremembe v Učit. organizaciji. 2. Dopisi. 3. Predavanje tov. Ilmarja: »Problemi v višji narodni šoli« ali »Nekaj o pihioanalizi«. 4. Posvetovalnica. 5. Slučajnosti. — Tovariši(ce), pokažimo, da nam je nekaj do naše skupnosti in pridimo vsi! Na svidenje! Odbor.

Poročila

— JUU — ZA SREZ PTUJ je zborovalo dne 17. februarja 1940. v ptujski Mladiki. — Udeležencev 79 = 49 %, kar je ob takem vremenu še vedno velik obisk.

Po čestitki tistim, ki so položili drugi izpit, je predsednik poudaril v uvodu, da vsakokratna poročila podaja na podlagi dopisov, ki jih dobi od sekcije, in da zato članstvo naj to razume kot potrebno za razumevanje trenutne situacije in raznih stanovskih vprašanj.

Sledilo je predavanje upravnika Učit. doma v Mariboru, tovariša Lovšeta, ki nam je v zelo prijetni obliki, tu in tam zabeljeni s humorjem, podal vso zgodovino tega našega doma, vse težave, ki jih je bilo dovolj in nekaj prav zanimivih sličic iz življenja dijakov, sličic, ki bi bile za kakega psihologa obdelave vredne material. Ob koncu je pokazal še razne slike in druge publikacije, ki jih je založil Učiteljski dom.

Soglasno so bile sprejete sledeče resolucije:

1. V zvezi z dopisom o šol. upraviteljih: Za šol. uprav. bi prvenstveno bili postavljeni starejši z dogovorom učit. zbora.

2. Zahtevamo: povišanje prejemkov, zenačenje prejemkov poročenih z neporočenimi, izplačilo 13 plače kot nujno pomoč drž. uradnikom, napredovanje po rangni listi in avtomatsko napredovanje, dokler pa tega ne bo, pa naj bo napredovanje pravično. Pogoji za peto skupino naj odpadejo.

3. Odgovor na zasedanje banskega sveta: 1. Slovensko ljudskošolsko učiteljstvo je bilo na zasedanju banskih svetnikov v Ljubljani tudi letos predmet neobjektivne kritike s pavšalnimi obdolžitvami. Zato reagiramo na to in konstatiramo:

Šola, kot najvažnejša kulturna konstitucija, ne sme in ne more biti podrejena interesom posameznikov, ampak mora služiti le narodu kot osnovnemu temelju vse narodne izobrazbe in kulture. Učiteljstvo, kot edini in pravi predstavnik šole s svojim požrtvovalnim in napornim delom v šoli in med narodom, zasluži ne le objektivnega presojanja in vrednotenja sebe in svojega dela, ampak bi tudi ne smel biti predmet in tarča neobjektivnih in pavšalnih napadov posameznikov, ker to je po svojih posledicah v prvi vrsti v škodo šole in tako tudi lahko bodočnosti naroda.

Zato ponavlja učiteljstvo, zbrano na zborovanju učit. društva v Ptuj, dne 17. februarja 1940., bistvene misli večkrat že ponovljenih smernice vsega slovenskega učiteljstva v sledeči resoluciji:

1. Ker je naše šolstvo javna ustanova, namenjena vsem slojem naroda, ter ga vzdržujejo vsi slovenski davkoplačevalci, naj o njegovi usodi, konkretnih nalogah in smotnih odločajo — na podlagi demokratičnih načel — le poklicni vzgojitelji in starši šolskih otrok, ki so na pravilni in sodobni vzgoji doraščajoče generacije najbolj zainteresirani. V bodoče se naj slovenska prosvetna politika popolnoma loči od kakršnega koli enostranskega politično strankarskega vpliva in pristika, ker to ni v interesu uspešnega in resničnega prosvetnega ter gospodarskega dviga našega naroda.

2. V soglasju s starši šolskih otrok in v želji, da bo bližajoča se prosvetna decentralizacija in samouprava izvedena v smeri čim večje prilagoditve šolstva resničnim, stvarnim potrebam, pozivamo starše in poklicne vzgojitelje vseh vrst, da takoj pristopijo k javni in stvarni diskusiji o temeljnih načelih za sodobno reformo vseh vrst slovenskega šolstva.

Kot izhodišče za to diskusijo predlagamo sledeče osnove:

3. Ogromno večino našega naroda tvorijo kmetje in delavci, katerih otroci se šolajo le v ljudski šoli. V interesu te večine našega naroda je, da v bodoče posvetimo največ skrb našemu ljudskemu šolstvu, ki je bilo posebno v gospodarsko najsišibkejših in najzanimarnejših krajih najbolj zapostavljeno in zapuščeno — (n. pr. Haloze, Dolenjska in ves severni območje pas). Zato se naj v bodoče proračun ljudskega šolstva uporablja izključno za potrebe ljudske šole, ne pa za nastavljanje suplentov po gimnazijah in meščanskih šolah ter za študijske podpore slušateljem višjih pedagoških šol, kot se to danes prakticira.

4. Ljudska šola na podeželju se naj prilagodi resničnim potrebam tamošnjega ljudstva. Zadnji dve šolski leti (7. in 8.) bosta posvečeni na deželi v prvi vrsti praktičnemu gospodarskemu pouku. Od osemnajstega leta dalje naj bo za vse vaške fante obvezna triletna kmečko nadaljevalna zimska šola, za dekleta pa gospodinski tečaj.

5. V večini podeželskih šol se zaradi pomanjkanja prostorov vrši pouk v prenatrpanih učilnicah, in to dopoldne in popoldne. Ker s tem trpijo zdravstveni in učni uspehi, naj se takoj pristopi k sistematičnemu zidanju in k razširitvi obstoječih vaških šol.

6. Odpravijo naj se monopolisti zvezki ter se prepreči prepogosto menjavanje šolskih učnih knjig. Učenci ljudskih šol naj brez izjeme prejemajo v šoli vsa potrebna učila.

7. Naše srednje šole, kakor tudi učiteljske šole, so potrebne smotrno prilagoditve

sodobnim potrebam, pri čemer se naj omogoči čim lažji prestop iz ene vrste šol na druge, kakor tudi brezplačen študij vsem onim, ki kažejo sposobnosti.

8. Vse premetistive učiteljstva naj se izvrše v počitnicah, in sicer tako, da je v začetku šolskega leta vsaka šola polnoštevilno zasedena z učnimi močmi, ki se naj ne premeščajo v teku šolskega leta, ker s tem preveč trpi uspešno šolsko delo. Prazna mesta naj se razpisujejo mesečno.

9. Učiteljstvo je del svojega ljudstva. Vedno smo se zavedali, da so naši interesi v popolnem soglasju z interesi velike večine našega naroda. Zato ponovno pripravljamo vsemu učiteljstvu, da se izven šole v še večji meri udejstvuje, predvsem s sistematičnim študijem resničnih gospodarskih in družabnih razmer v svojem šolskem okolišu, ter da na podlagi novih spoznanj in dognanj skuša z delom v gospodarskih organizacijah pomagati predvsem najsišibkejšim slojem.

10. V interesu staršev, šole in mladine, kakor vse narodne skupnosti, je, da se v bodoče onemogoči kakršno koli javno in pavšalno sumničenje in blatenje slovenskega učiteljstva, ki se zaveda svoje odgovornosti do doraščajoče generacije in svojega poslanstva v prosvetni in gospodarski skupnosti svojega šolskega okoliša.

11. V interesu šole in sploh narodne prosvete pa je tudi, da se zboljša materialni položaj učiteljstva, ker le gmotno dovolj podprto bo kos svoji težki nalogi, bo obenem moralno oboroženo in se ne bo strašilo niti najtežjih nalog, ker bo nosilo v sebi zavest sigurnosti.

D. Zupančič,
predsednik.

A. Debenak,
tajnik.

— JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR - LEVI BREG je zborovalo dne 10. febr. v krčevinski šoli. Od 97 članov je bilo navzočih 66, t. j. 68 %, odstopni je opravičilo 23 članov. Udeležbo so ovirale zasnežene ceste in poti v tem slabo prometnem obmejnem okolišu.

Predsednik se je pred prehodom na dnevni red spomnil prezgodaj umrlega tov. Froma Slavka, vzornega obmejnega učitelja in nacionalnega borca, čigar spominu so zborovalci vzklili: slava! Pozdravil je novostopivšo tov. Košutnik Matildo, izrazil tov. Terčaku sožalje ob izgubi očeta, tov. Kulovec in Erlihovi pa čestital k položitvi prakt. učit. izpita. Nato je tov. predsednik objavil glavne točke predlogov JUU k novemu fin. zakonu, v katerem so člani pogrešali predlog odprave kuluka, kar pa je zadeva banovine. Tov. Sardoč in Borko sta stavila predloge glede odvzema prve plače in čakanja napredovanja pripravnikov. — Z velikim odobravanjem je bilo sprejeto stališče napram organizaciji sres. šol. nadzornikov.

Sledilo je situacijsko poročilo. Ze v začetku zborovanja je tov. predsednik poročal o korakih JUU za zboljšanje gmojnega položaja učiteljstva in vsega drž. nameščenstva, v kateri akciji je JUU vodila. Znova je treba zahtevati izenačenje prejemkov poročenih učiteljic z onimi učiteljev.

Tov. Horvat kot blagajničar ugotavlja točnejše plačevanje članarine, le nekaj starih dolžnikov še ovira red, ki ga v blagajni moramo upostaviti.

Tov. predsednik pozdravi med zborovanjem došlega prof. tov. Šilha, ki je spregovoril o važnosti Slov. šol. matice in apeliral na večje število njenih članov.

Kakor že več let sem, je treba, da tudi letos obmejno učiteljstvo izpregovori na naslov ravnokar zasedajočega banov. sveta o najbolj perečih obmejno - šolskih in gospodarsko - socialnih potrebah, ki naj bi jih ban. svet upošteval ob sklepanju novega ban. proračuna. Soglasno je bila sprejeta sledeča predstava:

O priliki zasedanja banovinske skupščine dne 12. in 13. t. m. naj se blagovolijo obravnavati in ugodno upoštevati sledeče najnujnejše potrebe našega obmejnega šolstva in ljudstva.

A. 1. Blagovolite ustreči našim ob enaki priliki predloženim predstavkam glede obmejnega šolstva in učiteljstva iz l. 1937., 1938. in 1939., v kolikor so še nerešene.

2. Pri vsestranski, radi obstoječih razmer potrebni štednji naj v proračunu 1940./41. tvori izjeme obmejno šolstvo, ki mora nadkrijevati ostalo šolstvo.

3. S hvalažnostjo ugotavljamo, da si banovina prizadeva zboljšati naše obmejne šolstvo, ki predvsem pogreša dovolj in primernih šolskih poslopij, oskrbe učil, brezplačne oskrbe šol. potrebščin vsaj za revno deco, učiteljskih stanovanj, odgovarjajočih šol. vrto, mladinskih in javnih ljudskih knjižnic ter sploh sodobne zunanje in notranje opreme šol, zaradi česar naj se tozadevne postavke v banovinskem in v krajevnih šolskih proračunih obmejnih šol zvišajo.

4. Učiteljstvu v obmejnih srezih so naložene najtežje naloge, ki jih bo zmogla le ob moralni in posebni gmotni podpori (splošne obmejne doklade), kar vse je v rokah višjih činiteljev, ki naj se za to resno zavamejo.

5. Odrediti je treba posebne obmejno šolske ankete ob sodelovanju šolske oblasti, pri katerih bi sres. šolski nadzorniki, zastopniki učiteljstva in drugih razmere poznavajočih ustanov ugotovili najbolj pereče obmejne šolske potrebe.

B. Roko v roki z obrambnim utrjevanjem našega obmejnega ozemlja mora iti gospodarsko-socialno utrjevanje našega obmejnega ljudstva. Zlasti je treba:

1. To ljudstvo rešiti iz gospodarske onemoglosti in socialne bede po načrtnih akcijah, in sicer: a) nuditi mu možnost boljše vnovčevanja njegovih pridelkov in izdelkov. b) Možnost rešitve zadolženih posestev z dose-

Pomladni plašči

in obleke v največji izbiri in po nizkih cenah

MANUFAKTURA
FRAN LUKIČ
Ljubljana, Stritarjeva ul. 9

Kaj vse pišejo

o učiteljstvu, šoli, prosveti in JUU

— I Naša šola in naše učiteljstvo. Pod tem naslovom izhaja v »Domoljub« že več tednov članek, iz katerega smo že parkrat ponatisnili nekatere ugotovitve. V zadnjih dveh številkah, od 28. februarja in 6. marca, pa prehajajo izvajanja pisca tega članka v obreko vanje in napade na učiteljstvo. Izgleda, da je namen tega članka hujskanje ljudstva proti učiteljstvu.

— I »Naši kmetjski mladini več strokovne izobrazbe« je naslov daljše razprave v »Jutru« od 10. marca, ki pravi med drugim: »O sedanjem ustroju šole, zlasti šole na deželi, se mnogo govori in piše. Oglašajo se poklicani in nepoklicani kritiki ter iznašajo svoja več ali manj stvarna mišljenja, ki zadevajo bodisi učne načrte, kakor tudi učiteljstvo, ki poučuje na podeželskih šolah. Tako je bila ljudska šola v zadnjem proračunskem banovinskem svetu eden najvažnejših predmetov. Globoko je treba obžalovati izpade nekaterih banovinskih svetnikov nasproti učiteljstvu, ki v ogromni večini pod najtežjimi okolnostmi vrši nalogo kar najvestneje. Tu in tam pa se je oglašil treznejši glas. — Ljudska šola ne more dati kmečki mladini dovolj kmečko strokovne izobrazbe. Ona more dati le nekako splošno izobrazbo in osnovne pojme, na katerih je mogoče graditi nadaljnjo in temeljitejšo izobrazbo. Res je, da ima seda-

nja ljudska šola gotove hibe, napake in pomanjkljivosti, katerim gotovo ni krivo učiteljstvo. Saj se učiteljstvo trudi v okviru predpisanih učnih načrtov dati učencem nekako splošno izobrazbo in jih učiti v vsa važnejša vprašanja bodočega življenja. Strokovne kmetijske izobrazbe osnovna ali ljudska šola ne more dati, niti niso učenci ljudskih šol v do sedaj predpisani šoloobvezni starosti do vzletni za strokovni kmečki pouk. Tak pouk naj bi dale kmetijsko nadaljevalne, oziroma gospodinjstvo nadaljevalne šole, ki bi morale biti obvezne za vso kmečko mladino.

— I Ali so hribovske enorazrednice primerne za novince? Pred petimi meseci so bile zadnje namestitve brezposelnih učiteljskih abiturientk. Večina mladih učiteljic je bila nameščenih po visokih hribovskih enorazrednicah, kot n. pr. Razbor pri Slovenj Gradcu, Bele vode, Strojna na Kozjaku itd. Kot novinke brez prakse morajo te mlade začetrnice poleg poučevanja otrok od 6. do 15. starostnega leta v več oddelkih, vršiti same še upraviteljske posle ter voditi vsa opravila krajevnega šolskega odbora. Ta službena mesta niso primerna za novince, še manj seveda za novinke brez vsake prakse. Zato so večinoma prošle za primernejša mesta na večrazrednih šolah. — »Večernik«, 4. marca 1940.

Kupujte srečke Drž. razredne loterije
v domači glavni kolekturi

„VRELEC SREČE“

Tudi Vi lahko postanete srečni,
kakor jih je postalo že mnogo,
ki so kupili srečke v srečni kolekturi
„VRELEC SREČE“,
ki ima na zalogi veliko izbiro srečk.

Priporoča se Vam vsem glavna kolektura „Vrelec sreče“,
ALOJZIJ PLANINŠEK, Ljubljana, Beethovnova 14

go dolgoročnih brezobrestnih posojil, kar bi najbolj preprečilo prehajanje posestev v tujerodne roke. c) Možnost izjemnih davčnih in olajšav javnih dajatev. d) Možnost zaposlitve s tukaj tako nujnimi javnimi deli, t. j. graditvami cest, poti, mostov itd. v prometno zaprtem Kozjaku, v Slov. goricah, akcijo oskrbe pitne vode na Kozjaku, regulacijo Pesnice in pritokov, drenažiranje močvornih dolin i. sl. d) Elektrificirati je večino obmejnih krajev. e) Nuditi je brezplačne ali cenene zgradbe vzornih gnojišč, gnojnih jam, silosov, zdravstvenih domov in sličnih naprav, enakomernih gnojil, semenskega blaga, plemenske živine, gospodarskih orodij i. sl. f) Nuditi brezplačno ali ceneno zdravniško in živnozdravniško pomoč ter zdravlila. g) Vsestransko podpreti osnivanje združeno urejene nakupovanja potrebščin in enakega prodajanja pridelkov, zlasti: živine, vina, mleka in sadja. h) Nuditi čim več poučnih prilik: tečajev, predavanj, knjižnic, radio postajo: Maribor i. sl.

2. V svrhu ugotovitve prečih gospodarskih in socialnih potreb naše meje je sklicati obmejno anketo čimprej v Mariboru.

Tov. Setine - Jasna je izpregovorila navdušujoče besede tovarišicam, bodreč jih k sodelovanju pri ustanovitvenem odseku učiteljskega društva. Namesto ankete Kaj govori za in kaj proti kmetijskemu pouku v ljudski šoli je gov. Vauda Mirko podal kratek, toda zgoščen referat »Možnosti pouka o zračni obrambi v ljudski šoli«, ki je danes živo aktualna potreba časa ter je prva naša naloga: Vzgoja volje za samooobrambo! Referat bo priobčen v »Popotniku«. Po referatu se je razvil živahen razgovor, ki je v glavnem potrdil pogoje tega pouka, kot ga je referent stavil na konec svojega poročila.

Društvo je sprejelo predloge, ki jih tu objavljamo le v izvlečku:

1. Bivanje učiteljskega v službenem kraju smatramo za potrebno v interesu službe, zdravja, gmočnega izhajanja in družinske skupnosti učiteljeve, izvedljivo pa bo šele, ko bo ustreženo §§ 29. in 173. zakona o ljudskih šolah.

2. Sekcija naj ukrene vse potrebno za organizacijo nove drž. učit. zveze!

3. Sekcija naj ukrene vse potrebno, da pride do novelizacije urad. zakona!

4. Prav zdaj ob tako težkem pomanjkanju učiteljskega naj JUU energično zahteva izenačenje prejemkov poročenih učiteljskih s prejemki učiteljev, t. j. da dobe poročene učiteljice polno drag. doklado, stanarino in kurivo, saj sicer brez drag. doklade ne pridejo v poštev pri morebitnem zboljšanju prejemkov, ravno tako lahko izostanejo učit. pripravniki, če se zvišajo res. le drag. doklade.

4. JUU naj zastavi vse silo za zboljšanje vsestranskega položaja predvsem obmejnega učiteljskega in šolstva. Povišanje plač vsemu učiteljsstvu in redna napredovanja naj bo zdaj glavna borba JUU.

5. Na predlog tov. Andrejčiča se je prvotno odložena volitev skupščinskih delegatov vendar izvedla in sta za delegata izvoljena tov. Vauda in tov. Terčak.

6. Na predlog tov. Sardoča izreka društvo iskreno zahvalo CMD za božične darove obmejni deci in sploh za njeno požrtvovalno delo za našo mejo.

Prihodnje zborovanje bo 6. aprila t. l. Rečnik I., tajnik. Vauda M., predsednik.

+ JUU — SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO LJUTOMER je zborovalo v soboto, dne 9. marca t. l. Od 123 članov je bilo navzočih 77. Predsednik je v svojem pozdravnem nagovoru poudarjal, da želi sodelovanje učiteljskega pri vzgojnem delu učencev v prid šole, naroda in države. V to svrhu je potrebno, da je učiteljsko samo vzgojeno, da opusti zaradi lastne osebnosti vsako netovariško govorenje o stanovskih zadevah. Prenehajo naj osebne obtožbe zaradi morebitnih lastnih osebnih uspehov in prikupljivosti zasebnim za šolo neodločujočim faktorjem.

Pozdravil je g. šol. nadzornika Fr. Korbarja in tov. Zacherla, ki še kljub svoji starosti vedno rad prihaja med mlajše učiteljske. Nato se je podala situacijsko poročilo, v katerem je bilo govora o: a) organizaciji JUU, b) predlogih za finančni zakon, c) premeštitvah po službeni potrebi, d) zaščitni akciji, d) raz-

pisu službenih mest, e) postavljanju šol. upraviteljev, f) napredovanju, g) zvišanju prejemkov, h) uradniški zvezi, i) izpopolnitvi učit. staleža, j) stanarini učiteljske poročeneh z ne- učitelji, k) kontraktualnih učiteljih, l) učiteljskih žen. roč. del, m) napadih na učiteljsko in šolo, n) kuluku in o) osebni dokladi pri odmeri pokojnine po 1. novembru 1937.

Razni poverjeniki so podali svoja poročila. Sklenilo se je, da se v srezu izvede anketa o socialnem stanju učencev.

Delovni program obsega še deloma delo učiteljskega pokreta, razen tega se določi, da predava v letošnjem letu profesor g. Kocbek Edvard o »Evropski kulturi« in tovariš predsednik Kumelj Metod o »Odstranitvi govornih napak na osnovni šoli«.

Prihodnje zborovanje se vrši 6. aprila t. l. pri Sv. Jurju ob Ščavnici z željo, da se ga udeležijo vsi člani za povzdigo skupnega tovarštva.

Lj. Ivanjšič, preds. Janko Jordan, tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO ORMOŽ je zborovalo v soboto, 2. marca 1940., v ljudski šoli v Ormožu. Od vpisanih 68 članov je bilo navzočih 43. Tov. predsednik je otvoril zborovanje s posebnim nagovorom, v katerem poudarja, naj bi bila naša zborovanja torišče medsebojnega spoznavanja, gojitve iskrenega tovarštva ter izmenjavanje misli in nazorov o sodobnih pedagoških vprašanjih. Vsakdo je poklican k delu in sodelovanju, da bo naše delo čedalje bolj razgibano in uspešno. Prav posebej apeliramo na naše mlajše tovariše in tovarišice.

Česar posameznik ne more doseči, doseže skupnost. Organizacija se bori za stanje dostojno življenje svojih članov, glavno pozornost pa usmerja za dvig ljudske prosvete v korist narodu in domovini.

V situacijskem poročilu nam je tov. predsednik obrazložil razne pereče zadeve, ki se tičejo šolstva, članstva in organizacije.

Sklenjeno je bilo, da naj se v bodoče vabila za šolo ne pošiljajo več na šole, temveč naj se vabilo objavi v »Učit. tovarišu«.

Sledilo je predavanje gosp. sres. šumarskega referenta iz Maribora, in sicer: »Odnosi učiteljskega do našega gozdarstva«. Podal nam je sliko našega gozdnega gospodarstva in njegov pomen za naše razmere.

Opredelil nam je tipe naših kmečkih posestev, po katerih smo spoznali, da tvorijo pri nas 96 % vseh kmečkih posestev tip po 5—50 hektarjev gozda.

Podal in prikazal nam je važnost gozdov, a tudi važnost pravičnega izsekavanja.

Goličave morajo biti na novo posajene z vrstami, ki so prikladne terenskim prilikam.

Dečji dnevi, ki so uvedeni na naših šolah, naj bodo res pravi dnevi pogozdovanja, dnevi, v katerih se v učencih zbudi ljubezen do gozdov iz gospodarskega in vzgojnega stališča.

Po podanem zborovanju se je vršila diskusija v zvezi z dečjimi dnevi. Članstvo je pazljivo poslušalo izvajanje gosp. referenta v znak, da je bilo predavanje res zanimivo.

Pri slučajnostih so bili sprejeti sledeči sklepi:

1. Izvoli se društveni poročevalec za dnevno časopisje.

2. V vsakem srezu se naj osnuje ocenjevalna komisija za učiteljska stanovanja na deželi.

3. Draginski razredi se naj odpravijo, ker je življenje na deželi dražje kakor življenje v mestu. S številkami se lahko dokaže, da je abonma na deželi, kjer ga je sploh dobiti, dražji kakor v mestu.

4. Zvanje šolskega upravitelja se naj uzakoni. Za njegovo najmanj dvakratno zaposlenost od učitelja-neupravitelja se mu naj prizna primerna nagrada.

5. Soglasno je bilo sklenjeno, da se v počastitev spomina vseh v preteklem letu umrlih članov: Rosina Ana, Pinterič Drago, Šijanec Olga, daruje za CMD znesek 300 din iz društvene blagajne.

6. Društvo pristopi kot ustanovnik h »Gledališču mladega rodu« in plača pristopnino 100 din.

Lj. Belšak, preds. Knafelc L., tajnik.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO SLOV. KONJICE je zborovalo 17. februarja 1940. Navzočih je bilo 50 članov. — Predsednik je na kratko omenil vse »naše zahteve«, kot stalnost na mestu, korekture premestitev, upokojeve, avtomatično napredovanje po rangni listi, ureditev položaja upraviteljev; razpis vseh praznih mest, sprememba zakona o uradnikih, o ljudskih šolah in uredbe o disciplinskem postopanju.

Sprejel se je sklep. Ker zaupamo sedanjemu vodstvu naše organizacije in se strinjamo z dosedanjim ustrojem, apeliramo na sekcijo, naj napne vse sile, da ostane organizacija v dosednji obliki, katere centrala naj bo v Beogradu z enotnim vodstvom slovenskih, hrvaških in srbskih učiteljev. Sekcija pa naj sestavi nova, čim manj izpremenjena pravila. — K načrtu za aktivizacijo članstva je treba najprej spoznati socialne razmere dece in kraja, da se na tej podlagi ugotovi najuspešnejši način, kako od pomoči bedi našega ljudstva. Sprejeli so se tozadevni predlogi tov. Sedmaka. Tovariš Marjan je na kratek, a jedrnat način podal razvoj gospodarstva po razvojnih stopnjah človeka in kulture. Izvajal je za zaključek, da naše gospodarstvo ni rentabilno. Na šolo pa ima gospodarstvo slab vpliv. Otroci se z delom obremenjujejo, niso zadostno hranjeni in slabo so oblečeni; vse to kvarno vpliva na pouk. Debatu je ugotovila, da učiteljska ne dajo zadostne podlage za gospodarski pouk. Tov. Marjan je obljubil referat in nam bo skusil pokazati pot k izboljšanju položaja našega kmeta.

Tov. Sedmak je v svojem referatu podal napotke, kako naj raziskujemo socialne razmere med učenci svojega razreda. Predsednik poudari: Zelimmo dosegati in zbrati vse vzroke socialne bede podeželja, da bomo lahko predložili merodajnim krogom jasno sliko bede ter nakazali način izboljšanja. Končno je predsednik poročal o trnjevi poti za zboljšanje naših pičlih prejemkov.

Friedl Franjo, zapisnikar.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO MARI-BOR DESNI BREG je zborovalo dne 10. februarja in 9. marca. Prvič v Mariboru, kjer je bilo prisotnih 82 članov, drugič v Račah z 58 udeleženci.

Na prvem zborovanju sta pristopila kot nova člana pripravnik tov. Pečovnik Stanko in Womer Anica iz Frama. Predaval je tov. J. D. Kontler o učiteljski pripravi na pouk. Priprava na pouk je trojna: letna, tedenska in dnevna. Za uspešno pripravo je nujno, da spozna učitelj delovni smoter šole, ki je na vsaki šoli drugačen, da spozna obrazovno gradivo, ki je sredstvo za doseg smotra. Smoter dosežemo: z duhovno pripravo, s tehničnim delom, ki obsega letni delovni okvir, iz katerega se črpa snov za tedensko pripravo. V tedenskem okviru izdeluje učitelj dnevno pripravo, ki bodi urnik dela in uravnava učni tok. Pravi načrt pa ni lepo spisan papir, ampak zbirka duševnih sil, s katerimi oborožen stopa učitelj v razred med deco. — Predavanje je bilo sprejeto z zadovoljstvom in se je razvila obširna debata, v katero so posegli tovariši in tovarišice: Petrovič, Petrun, Ledinecova, Kašpar, Altova in Firm. Obravnavale so se še organizacijske zadeve in SSM.

Drugo zborovanje je bilo posvečeno mladinskim pevskim zborom. Pri otvarjanju zborovanja je tov. predsednik pozdravil tov. Mohorka, upok. šolskega upravitelja v Račah, domačina tov. Schönwetterja, župana domače občine g. Jožefa Baumana in novega člana tov. Stuhca Jakoba. Za vse pozdrave se je v imenu zbranih prisrčno zahvalil, posebno pa še g. županu, ki je čutil potrebo, da ravno v tem času pozdravi kot zastopnik ljudstva, kot človek od pluga, učiteljsko. To danes ni ravno običaj, da bi se župan drznil pozdravljati učiteljsko, ko gotovim krogom ne gre v račun, da bi bila ljudstvo in učitelj blizu, ko je gotovim ljudem naravnost zaželeno, da se učitelj ne bi razumel z ljudstvom. Tov. predsednik poudarja, da smo tudi učitelji del naroda, da smo izšli iz njega in se ne smatramo za nikake izkoreninjenice ter se zavemo svojih dolžnosti. Čas hiti in bo prehitel one, ki žele razdora med narodom in učiteljskim.

Sklepi:

Članstvo JUU — sresko društvo Maribor desni breg, zbrano na svojem zborovanju v Račah dne 9. marca 1940., odobrava delo akcijskega odbora organizacij državnih uslužbencev v Beogradu za povišanje naših prejemkov. Smatramo, da je njihovo delo, ki je

ekonomskega značaja, pravilno in v dobrobit splošnosti. Prosimo, da se naj delo nadaljuje; članstvo vseh organizacij državnih uslužbencev pa naj delo odbora podpre.

Reorganizacija JUU ni aktualna in ne oportuna, ker se JUU ne more več smatrati za edino predstavnico jug. učiteljskega, ko obstoja v državi še druga popolnoma samostojna učiteljska organizacija.

Začasno, do popolne ureditve države odnosno do ukinutve de jure čl. 76. uradniškega zakona, ki je v odst. 1., 7., 8. in 10. de facto že obče prenehal veljati, obstojata v državi dve učit. organizaciji, ki se naj združita kot dve enakopravni organizaciji v Savez učiteljske organizacije kr. Jugoslavije.

Projekt pravil Saveza naj upošteva sedanje stanje prosvetne politike v državi, a mora biti obenem tudi tako prožen, da bo zajel vse eventualne bodoče samostojne učiteljske organizacije.

Po predlogih sekcij JUU, ki konsultirajo mnenje članstva, naj izvršni odbor izdela projekt pravil SUOKJ, ki ga naj da ponovno v pretres sekcijam in sreskim društvom.

Članstvo zahteva, naj se pokrene tudi ustanovitev vsedrjavne uradniške organizacije (pokret je že načrt) oz. vsedrjavne organizacije vseh učiteljskih (meščanskošolskih, prof. itd.) združenj v resoru min. prosvete.

Prav zanimiva so bila nekatera vprašanja iz vprašalnice skrinjice: Nekatera kažejo, da med nami še ni dovolj tovariškega čuta. Na vprašanje, ali spada v ljudsko šolo strokovni kmetijski pouk, je bilo ugotovljeno iz resnično izraženih želja nekega zbora kmečkih gospodarjev, da naš narod ne želi, da bi ga učiteljstvo učilo orati in sejati, želi pa, da ima učiteljstvo srce, voljo in potrebo našega kmeta razumeti, mu pomagati, z njim čutiti, trpeti in se veseliti.

Prav prijetno je pa presenetil s svojimi izjavami o mladinskem pevskem zboru tov. Zorn. Uvodoma je prikazal svoja gledanja o pomenu, namenu in delu v mladinskem pevskem zboru. Svoja izvajanja je sociološko, psihološko in snovno utemeljil. Posebno posečen in uspeh pa je bil praktičen prikaz dela s pevskim zborom. V kratkem času je z deco uvežbal troglasno lažjo narodno pesem, pokazal način dela na piljenju že znanih pesem, za ocvirek pa še dodal par pesmi, ki jih je zapel »mali zbor«. — Obisk je bil bolj pičel in je lahko vsem »agljivcem« žal, da niso bili prisotni na tem zborovanju.

Petrovič Šimun, preds. Ledinek Miloš, taj.

Preden obesite, oz. kupite nove
zavese, si oglejte izložbe trvdke

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

Poseben oddelek za linolej, zavese itd.

FR. P. ZAJEC
izprašan optik in urar
LJUBLJANA
sedaj Stritarjeva ulica 6,
pri franciškanskem mostu

Vsakovrstna očala, daljnogledi, barometri, toplomeri, hygrometri itd. — Velika izbira ur, zlatnine in srebrnine.
Ceniki brezplačno. Kvalitetna optika.

Pomladanski plašči,
kostumi, kompleji,
obleke in bluze
samo zadnje novosti
v največji izbiri pri

Elite
Prešernova ulica 7—9
Ljubljana

FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA, STRITARJEVA ULICA 5

priporočata veliko izbiro damskega in moškega blaga, preproge, zastore, odeje, perje, puh itd. Postrežba solidna!

Tudi za učiteljstvo je
Zadruga državnih uslužbencev
za nabavo potrebščin v Ljubljani,
(Nabavljalna zadruga) Vodnikov trg št. 5

Stanovska dolžnost vsega zavednega učiteljskega bi morala biti, da se učeni v to zadrugo in da kupuje v njej vse svoje potrebščine. Delež po din 100—, vpisnina din 5—, Blago prvovrstno, postrežba točna, cene konkurenčne, ob koncu leta ristorno. — Vpišite se takoj! — Telefon št. 44-21